

Henk van de Belt heeft een website opgezet over de nasleep van de Bijlmerramp, vandaag negentien jaar geleden.

‘Het is heel belangrijk om kritisch te blijven’

Interview door PATRICK MEERSHOEK - HET PAROOL - dinsdag 4 oktober 2011

Negentien jaar is het inmiddels geleden, maar de Bijlmerramp heeft Henk van de Belt nooit kunnen loslaten. Aan de vooravond van de jaarlijkse herdenking, vanavond vanaf zes uur bij het monument op de plek des onheils, lanceert de Bijlmerbewoner een website over de nasleep van de ramp, met name over de inspanningen van de bewoners in het getroffen gebied om informatie boven tafel te krijgen over de toedracht van de crash.

“Het is een eerbetoon aan de mensen die zijn blijven vragen om antwoorden op vragen, ook toen iedereen de Bijlmer alweer lang vergeten was,” zegt Van de Belt. “Vandaar de naam, sceansys.nl.”

Van de Belt, bewoner van de flat Kikkenstein, was in 1992 als één van de eersten aanwezig bij de getroffen flats. “Ik was net thuis na een dagje zeilen op de Gaasperplas. Ik hoorde het vliegtuig en daarna die dreun. Ik liep naar het balkon en zag een ravage van rook, vonken en vuur.”

“Ik heb mijn videocamera gepakt en ben naar buiten gerend. Daar renden mensen gillend door het brandende gras. En overal lagen van die ontploffende parfumsflesjes. De beelden die ik dat moment heb gemaakt, zijn in de dagen daarna de hele wereld overgegaan.”

Meteen na de ramp kwam de hulpverlening op gang, volgens Van de Belt op indrukwekkende wijze. “De hulpdiensten hebben fantastisch werk verricht. En het hele land toonde zich betrokken bij de gebeurtenissen in de Bijlmer. Een nieuwe ervaring, zal ik maar zeggen, na alle negatieve publiciteit.”

“Met de bewonersvereniging van onze flat hebben we een inzamelingsactie gehouden voor mensen die zonder woning waren komen te zitten. Binnen de kortste keren hadden we vijftig televisies, fornuizen en meubels bij elkaar. Er ging een golf van medeleven door het land. Mensen waren oprecht geschokt dat dit had kunnen gebeuren.”

Het medeleven beleefde een apotheose tijdens een indrukwekkende herdenking voor de 43 doden, maar daarna werd het stil. Al na een jaar doken de eerste gezondheidsklachten op bij bewoners en reddingswerkers, maar het zou tot 1998 duren voor er een grootschalig medisch onderzoek werd ingesteld naar een relatie met de crash.

“Al die jaren waren veel mensen hartstikke ongerust. We hebben het heft in handen genomen. We zijn met een geigerteller op pad gegaan. We hebben zelfs met de auto busjes ontlasting van bewoners naar een laboratorium in Zweden gebracht.”

Ook de inhoud van het vrachtvliegtuig van EI Al bleef in nevelen gehuld. Was er wel of geen defensiemateriaal aan boord? Was er wel of geen verarmd uranium vrijgekomen bij de crash? Wie waren de geheimzinnige mannen in witte pakken die meteen na de ramp bij de getroffen flats waren gezien?

Ook de parlementaire enquêtecommissie uit 1998 slaagde er niet in om antwoorden te vinden op alle vragen. “Ik ben niet van de spookverhalen,” zegt Van de Belt. “Maar het blijft opmerkelijk dat veel onopgehelderd is gebleven. De cockpitvoicerecorder is bijvoorbeeld nooit boven water gekomen.”

Van de Belt verwacht niet dat de hele waarheid alsnog aan het licht komt. Met de website wil hij een digitaal monument oprichten voor alle vrijwilligers die zich door de jaren heen hebben ingespannen voor het lospeuteren van informatie.

“Volgend jaar hebben we de twintigste herdenking van de ramp. Dan moet de website helemaal tot bloei zijn gekomen met verslagen van ooggetuigen, rapporten, documenten, foto's en video's, zodat iedereen kan zien wat we weten en wat we nog steeds niet weten. En hoe belangrijk het is om kritisch te blijven. Veel Bijlmerbewoners hebben het gevoel dat zij jaren voor de gek zijn gehouden.”